

Ni stvar prava, temveč politične volje

V središču pozornosti slovenske javnosti v zamejstvu je še vedno vsebina pisma, ki ga je prejšnji mesec prejel tržaški župan Spaccini od vladnega komisarja za Furlanijo - Julijsko krajino in ki obravnava vprašanje rabe slovenskega jezika v izvoljenih kolegialnih organih, konkretno v tržaškem občinskem svetu. Kot znano, to pismo dejansko predstavlja odgovor rimski vlade na problem, ki ga je bil svoj čas sprožil v tržaškem mestnem svetu odbornik Slovenske skupnosti dr. Dolhar, ko je odločno zahteval priznanje pravice do rabe materinega jezika z vsemi posledicami, ki iz tega izhajajo.

Vladni komisar v bistvu zatrjuje, da posebni statut Londonskega sporazuma ne zagotavlja pripadnikom slovenske manjšine pravice do rabe materinega jezika v kolegialnih organih, kot so na primer občinski sveti, temveč je Slovincem na Tržaškem priznana pravica do rabe lastnega jezika le v osebnih odnosih z različnimi javnimi uradi. Zato izraža mnenje, da bo treba problem, ki ga je bil sprožil odbornik Slovenske skupnosti, rešiti v skladu z novim italijansko-jugoslovanskim sporazumom v Osimu in ob upoštevanju člena 3 deželnega statuta Furlanije - Julijske krajine.

Glede na takšno modrovanje mislimo, da se ne motimo, če trdimo, da problem rabe slovenščine v tržaškem občinskem svetu nikakor ni in ne more biti pravne narave, temveč gre za izrazito politično vprašanje. Že pred meseci smo to paudarili, ko smo ožigosali staro in gotovo nečastno prakso slovenskih svetovalcev in odbornikov v tržaški občini, ki so poročne obrede slovenskih parov opravljali v italijanskem jeziku, češ da je slovenski jezik v teh primerih prepovedan. To prakso je lani poleti prekinil odbornik Dolhar, čemur je gotovo prispevalo tudi pisanje našega lista. Raba slovenskega jezika je naravna in neodtujljiva pravica ter je ne prepoveduje nobena italijanska pozitivna norma. V italijanski zakonodaji najdemo — kot se sicer zelo čudno sliši 30 let po porazu fašizma — le dva člena, ki določata, da je raba italijanskega jezika obvezna za državljane, ki obvladajo italijanščino. Gre za člen 137 kazenskega in za člen 122 civilnega postopnika, katerih odpravo Slovenci v Italiji zahtevamo že desetletja, saj sta v kričečem

(dalje na 3. strani)

MORO SPET POSKUŠA

Predsednik Leone je poveril mandat za sestavo nove vlade spet doseganju ministrskemu predsedniku Aldu Moru, kot je bilo pričakovati. To pa zato, ker je Moro najprimernejši, da skuša spet stkati skupaj raztrgano pajčevino leve sredine, saj uživa izmed starejših politikov — kljub vsem zameram — še največ zaupanja pri levem krilu leve sredine. Pa tudi zato, ker se je vsa Krščanska demokracija zbrala za Morom in ga podprla pri tem novem poskusu, ne toliko zato, ker bi bili nenadno vsi vneti za njegove ideje in načrte, ampak zato, ker trenutno nihče nima predložiti kaj boljšega. Najmanj pa kako čudežno formulo, ki bi omogočila hitro in lahko sestavo nove vlade. Mora odlikuje tudi velika potrpežljivost, kar je v tem času res odlika. Moral bo pokazati veliko potrpljenja, če bo hotel upirajoče se, zamerljive in ljubosumne politike štirih levosredinskih strank pripraviti do tega, da bodo končno spet sedli za skupno mizo in se začeli stvarno pogovarjati in pogajati, brez propagandnega deklamiranja, preračunanega že na prihodnje volitve. Takega potrpljenja ni zmožen zdaj nihče drug kot Moro.

Delo — ki se seveda šele začneja in o katerem nikakor ni rečeno, da bo tudi uspešno — mu olajšuje nekaj stvari, ki pomenijo novost in ki so delno razčistile položaj. Krščanska demokracija je jasno povedala, da zanjo kak »zgodovinski kompromis« s komunisti, t.j. pritegnitev komunistične stranke v vlado, ne pride v poštev, prav tako pa tudi ne sporazum za to, da

bi komunisti od zunaj podpirali vlado. O tem se na splošno strinjajo vse krščansko-demokratske struje. Pripravljena se je sproti pogovoriti s komunisti o reševanju kakih večjih problemov in slišati ter upoštevati tudi njihovo mnenje, v okviru takoimenovanega soočenja, t.j. diskusije, ki je mišljena konstruktivno, ne pa nasprotje o vsem in za vsako ceno.

Druga stvar, ki je pomagala razčistiti položaj, pa je stališče komunistične stranke same. Njen tajnik je namreč izjavil, da prihaja zanjo v poštev samo ali-ali: ali v vlado, ali v opozicijo. Tako je odpadlo vse ugibanje okrog zapletenih formul morebitnega sodelovanja komunistov z vlado in socialisti nimajo več izgovora, da bi kaj takega zahtevali, saj so torej komunisti sami proti sodelovanju, ki bi ne pomenilo polnega sodelovanja v vladi, kakor ga zahteva, pod izrazom »novo politično vodstvo v državi«, tudi komunistični lepak, ki ga lahko te dni beremo na zidovih tudi v slovenščini.

Tako preostane socialistom samo to, da skušajo izsiliti od Krščanske demokracije oziroma od novega mandatarja in drugih treh strank leve sredine, da sprejmejo njihove osnutke za gospodarske ukrepe, s katerimi naj bi se borili proti gospodarski krizi. Moro naj bi vrgel čez plot doseganja ukrepa o preobrazbi industrijske produkcije in o pomoči italijanskemu jugu, ki sta ju izdelala s podpredsednikom vlade La Molfom in ju tudi že predložila parlamen-

(dalje na 2. strani)

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti na obisku v Bocnu

V ponedeljek, 12. januarja, se je delegacija deželnega tajništva Slovenske skupnosti iz Furlanije - Julijske krajine sestala z volstvom Volkspartei, politične stranke južnih Tirolcev v Bocnu ter z njenim parlamentarnim zastopstvom. Namen srečanja je bil vzpostaviti redne in stalne stike z zastopniki nemške manjšine v deželi Tridentinsko - Južni Tirol, ki uživa danes najbolj ugoden položaj od vseh narodnih manjšin v Italiji.

Delegacijo je na strankinem sedežu sprejel in pozdravil predsednik Volksparteia dr. Silvius Magnago s celotnim vodstvom. Prisotni so bili tudi njeni parlamentarci. Po medsebojni predstavitvi članov obeh delegacij je tajnik dr. Štoka prikazal splošen položaj slovenske manjšine v Furlaniji - Ju-

lijski krajini s posebnim poudarkom na njeni zahtevi po globalni zaščiti in uveljavitvi jezika v vseh javnih odnosih.

Predstavniki Volksparteia so pozorno in z zanimanjem spremljali izvajanja predstavništva Slovenske skupnosti ter na osnovi prikazanih informacij o stanju slovenske manjšine izrazili pripravljenost poglobiti nadaljnje sodelovanje in izmenjavo izkušenj ter podpreti na ustreznih mestih naše pobude. V teku razgovorov je prišla do izraza pri obeh delegacijah nenadomestljiva vloga samostojnega političnega nastopa manjšin za učinkovito reševanje njihovih problemov.

Vodstvo Volksparteia je od svoje stra-

(dalje na 2. strani)

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 18. januarja, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Komorna glasba F. J. Haydna. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »O dečku, ki ni poznal meje«. Napisala Lucia Tumiati, dramaturginja Marija Susič. Režija: Lojzka Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeeljski vestnik. 15.45 Izbor iz operete »Bajadere«. 16.00 Šport in glasba. 17.00 »Bernard prev. Marija Kacin. RO. Režija J. Peterlin. 19.00 puščavnik«. Komedija. L. Antonelli, prev. Marija Kacin. RO. Režija: Jože Peterlin. 19.00 Nedeeljski koncert. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.00 Šport. : : PONEDELJEK, 19. januarja, ob: 7.00 Koledar. 8.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za srednje šole): »Beneška Slovenija in njeni ljudje«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Radio za šole (za srednje šole - ponovitev). 18.50 Scenska in baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenska ljudska materialna kultura - Tenorist Gašper Dermota in pianistka Gita Mally izvajata samospeve Davorina Jenka, Hrbroslava Volariča, Frana Gerbiča in Saša Santla - Ob stotnici Kettejevega rojstva - Slovenski ansambli in zbori. 20.15 Glasba za lahko noč. : : TOREK, 20. januarja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Revija glasbil. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Pianist Vladimir Horowitz. 19.10 1945-1975: trideset let gledališkega amaterstva v naši deželi (I. oddaja). 19.25 Za najmlajše: pravljive, pesmi in glasba. : : SREDA, 21. januarja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol): »Pesmi in pravljice za vas: Prikašljala je starka zima«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol - ponovitev). 18.50 Flavtist Antonmario Semolini, pianist in klavičembalist Roberto Cognazzo, pri tolkalih Roberto Pasqua ato. 19.10 Družinski obzornik. 19.30 +estern-pop-folk. 20.00 port. 20.35 Simfonični koncert. 21.40 Glasba za lahko noč. : : ČETRTEK, 22. januarja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Zagrebški kvartet in mezzosopranistka Eva Novšak-Houška. 18.55 Jazz ansambla Charlieja Parkerja in Vittoria Nadalina. 19.10 Dopisovnje Francesco Leopoldo Savio - Marija Čop. (Martin Jevnikar). 19.25 Za najmlajše: »Pisani balončki« Krasulja Simoniti. 20.00 Šport. 20.35 »Igra na stopnicah«. Radijska drama, napisala Pia D'Alessandria, prevedla Alenka Rebula. RO. Režija: Jože Peterlin. : : PETEK, 23. januarja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol): »Ustvarjali so pri nas: Hrabrošlav Volarič«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol - ponovitev). 18.50 Trio Tartini: pianistka Corina Depese, violinist. 19.20 Slovenska povojna lirika: »Pesem otožnosti in večnega hrepenenja: Zdravko Ozčirk« (Irena Žerjal). 19.30 Jazzovska glasba. 20.00 port. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.5 Vokalno instrumentalni koncert. 21.30 Glasba za lahko noč. : : SOBOTA, 24. januarja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušamo spet. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Romantična simfonična glasba. 19.00 Ansambel »Indeksi«. 19.10 Liki iz naše preteklosti: »František Lampe« (Martin Jevnikar). 19.20 Glasbene diagonale. 19.40 Pevska revija. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Internatitits«. Napisal Fortunat Mikuletič, dramaturginja Balbina Baranovič Battelino. Prvi del. RO.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphar Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

MORO SPET POSKUŠA

(nadaljevanje s 1. strani)

tu, ki bi ju moral hitro obravnavati in sprejeti, ker gospodarstvo že nestrpno čaka na pomoč. Zaenkrat kaže, da socialisti v tem pogledu ne mislijo popustiti in da hočejo temeljito izkoristiti položaj, ko se zdi, da je vse odvisno samo od njih, ali bo mogoče sestaviti novo vlado ali ne. Toda tudi oni so pod pritiskom. Nanje pritiskata čas in gospodarska kriza z brezposelnostjo. Ali si lahko privoščijo trmoglavo vztrajanje pri formulah, ki še niso preizkušene in ki bi verjetno zahtevale tudi velike organizacijske spremembe v hipu, ko hiša gori? Nedvomno bo moralo priti do nekakega kompromisa med socialističnimi prenovitvenimi zahtevami in Morovim oziroma krščansko-demokratskim in republikanskim stališčem za hitro pomoč. Toda končno bodo morali socialisti le privoliti, da italijansko gospodarstvo hitro dobi tako državno po-

moč, ker to zahtevajo tudi sindikati, globlje prenovitve pa naj se uveljavijo na daljši rok, če si nočejo nakopati odgovornosti za predčasne parlamentarne volitve, kar pa bi ohromilo vso vladno dejavnost v prid gospodarstvu in bi zaostriло gospodarsko krizo. Težko, da bi socialisti tvegali kaj takega, saj bi jim moralo biti potem nerodno iti na volitve. Toda zaenkrat je seveda vse v zraku in zato vse mogoče.

—o—

Nova občinska tajnika

Z novim letom so nastale nekatere spremembe v tajništvih nekaterih občin na tržaškem Krasu. Tajniške posle v zgoniški in repentaborski občini je prevzel dr. Drago Tinta, ki je od decembra leta 1973 opravljal tajniške posle v devinsko-nabrežinski občini. Za tajnika v Nabrežini pa bi moral biti imenovan dr. Stefan Bukovec, dosedanja občinski tajnik v Trbižu in bivši dolgoletni tajnik v Sovodnjah. V Nabrežini pričakujejo, da bo prefekt še ta mesec podpisal odlok o imenovanju novega občinskega tajnika. Dr. Tinta je že prevzel tajniško službo v Zgoniku in na Repentabru, ki sta združena v posebnem konzorciju.

Od občinskih uprav na tržaškem Krasu se je z Novim letom dokončno poslovil dr. Mario Gerbini, ki je bil od leta 1946 do leta 1973 občinski tajnik v Nabrežini. Ves ta čas je opravljal tajniško službo tudi v Zgoniku, kjer je ostal še po svoji upokojitvi do Novega leta. Zadnja leta pa je bil poleg tega še tajnik na Repentabru.

DEŽELNO TAJNIŠTVO SLOVENSKE SKUPNOSTI NA OBISKU V BOCNU

(Nadaljevanje s 1. strani)

ni prikazalo bistvene pridobitve nemške manjšine v okviru tako imenovanega »paketa«, katerega izvajanje je v polnem teku in nudi konkretne prijeme tudi za druge narodne manjšine.

Delegacijo Slovenske skupnosti iz dežele Furlanije - Julijske krajine so sestavljali: Drago Štoka, Andrej Bratuž, Rafko Dolhar, Damjan Paulin, Franc Mljač, Marjan Terpin, Alojz Tul, Gradimir Gradnik, Jožko Sirk in Simon Prešeren.

SKOZI DALJNOGLED

BALETNE ALI FOLKLORNE SKUPINE?

V soboto, 17. t.m. bo nastopila v Kulturnem domu v Trstu folklorna skupina »Tine Rožanc« iz Ljubljane. Začetek nastopa ob 20.30. Želimo, da bi nastopala s slovenskimi plesi, glede na to, da gre za slovensko folklorno, ne pa za poklicno baletno skupino. Glede naših takoimenovanih folklornih skupin je namreč zavladala velika zmeda. Po vzgledu nekaterih najbolj znanih in reklamno razglašanih lažnih folklornih skupin v Jugoslaviji, kot so »Tanac« itd., ki so v resnici poklicne baletne skupine, ki nastopajo zato za baletno prirejenimi in s tem popačenimi folklornimi plesi različnih narodov, mislijo namreč zdaj tudi druge — ali bolje rečeno vse — folklorne skupine, da morajo nastopati s plesi in nošami različnih narodov. S tem pa seveda prenehajo biti prave folklorne skupine, kajti izraz folklorna skupina pomeni gojiti folkloro enega, lastnega naroda, njegovo ljudsko plesno in glasbeno kulturo. Samo take skupine imajo pravico, da se označujejo za folklorne, ljudske. Tiste skupine, ki nočejo upoštevati tega kriterija in iščejo predvsem baletni učinek ter bi rade osvojile občinstvo s spektaklom, z baletno prirejenimi plesi in z nošami različnih narodov, bi se morale pošteno proglasiti za baletne sku-

pine in nihče bi jim ne smel ničesar več očitati.

UČENI DUHOVNIKI

Slovinci imamo zelo učene in češčene duhovnike. Nikjer na svetu ni med duhovniki toliko doktorjev, profesorjev, ravnatelj, pisatelj in monsinjorjev kot med Slovenci. Preprostemu slovenskemu človeku je po pravici kar nerodno, ko bi moral govoriti s tako odličnim in učenim duhovnikom. Zato mu rajši ne gre blizu. Od duhovnika ostane pogosto v njegovih očeh le profesor ali doktor. Kako naj se spusti z njim v pogovor in ga nadleguje s svojo nevednostjo in miselno preproščino? Skoraj se rajši sreča s kakim navadnim italijanskim »domom«, ki ga ne teži doktorski naslov. Le zakaj je ravno slovenskim duhovnikom toliko do tega, da bi veljali za znanstvenike? Da bi dali Bogu, ki ima tako učene služabnike, večji ugled in čast? Škoda, da niso prišli na to misel že apostoli. Kako imenitno bi se slišalo: sveti dr. Peter, sv. dr. Pavel, sv. doktor Luka! Niti naša svetniška kandidata Slomšek in Baraga nista spoznala pomena doktorskega naslova. Ali bi ne vplivalo bolj važno, če bi pisali: dr. Anton Martin Slomšek in dr. Friderik Irenej Baraga? Končno sta oba napisala precej učenih knjig, več kot marsikateri drug doktor s kolarjem (ali brez njega).

Primorsko cerkveno vprašanje - rešitev od zgoraj?

Po dokončni rešitvi vprašanja meje med Italijo in Jugoslavijo ter tudi formalni ukinitev cone A in B nekdanjega STO se je znova postavilo vprašanje ustanovitve škofije ali škofij za jugoslovanski del Primorske ter za Istro.

O tem so kmalu po podpisu sporazuma med obema državama pisali listi, tudi ljubljansko »Delo« in seveda tednik »Družina«, ne da bi se globlje poglobili v krajevne razmere. Tedniku »Družina« se je mudilo celo ugotavljati, ali bo v imenu nove škofije zastopano tudi ime »Koper«, kar očitno kaže na slabo poznavanje krajevnih razmer.

Cerkveno-upravni položaj Primorske in Istre je sedaj naslednji: apostolska uprava s sedežem v Kopru obsega jugoslovanski del goriške nadškofije, ki se nekako sklada z naravnim zemljepisnim območjem, ki teži na Novo Gorico, dalje jugoslovanski del tržaško-koprske škofije, ki obsega območje Postojne, Sežane in Kopra, ter slovenski del reške škofije, to je območje Ilirske Bistrice.

Medtem ko je jugoslovanski del goriške nadškofije, ki teži na Novo Gorico, jasno zemljepisno in upravno opredeljen, je položaj tržaško-koprske škofije bolj zapleten.

Tržaško-koprska škofija sestoji iz dveh škofij, iz stare škofije Trst in škofije Koper. Škofija Trst obsega nekdanjo tržaško okolico in samo mesto; po prvi svetovni vojni pa ji je bilo priključeno tudi območje Postojne, prej del ljubljanske škofije, ki je pripadlo tedaj Italiji. Nadalje pripada tržaški škofiji neposredno tudi nekdanja škofija Novi Grad (Bujščina) v hrvaški Istri, sedaj pod upravo poreško-puljskega škofa.

Vmesno območje Slovenske Istre pa je še vedno škofija Koper, ki za razliko od škofije Novi Grad, ni bila vključena v tržaško, ampak samo pod istega škofa za obe škofiji Trst in Koper od leta 1829.

Koliko gre za neko novo primorsko škofijo ali pa za vprašanje imenovanja škofa samo za Koper (in vključitev območja Milj v škofijo Trst), je doslej še nepojasnjeno vprašanje. Če bi imenovali samo enega škofa v Kopru za vse območje sedanje apo-

stolske uprave, potem bi šlo lahko za priključitev jugoslovanskih delov goriške nadškofije ter tržaške škofije in slovenskega dela reške k že obstoječi škofiji Koper. Rešitev, ki je verjetna, žal pa v nasprotju z naravnim družbenim, kuturnim in gospodarskim prostorom. In s tem v zvezi tudi s potrebami neposredno zavzetih primorskih in istrskih vernikov.

Če bi šlo za odločitev v skladu s tradicijo, potem bi morale nastati tri škofije: v Novi Gorici (za goriški del), nekje v Postojni ali mogoče Sežani (za tržaški) in seveda v Kopru, kjer gre le za imenovanje posebnega škofa.

Vendar pa se je ta tradicija danes že živela. Na Primorskem sta se oblikovala dva družbeno-gospodarska in kulturna prostora: območje Nove Gorice in območje Kopra, ki zajema tako Slovensko Istro kot južni, to je kraški predel Primorske.

Nedvomno je ta naravna prostorska podlaga tudi najbolj ustrezno izhodišče za krajevno cerkveno razmejitev, ki ustreza čutenju in potrebi primorskih in istrskih ljudi. Ustreza tudi kulturnemu odnosu

(Dalje na 7. strani)

KULTURNI VEČERI V DSI V TRSTU

Društvo slovenskih izobražencev je začelo po novem letu s svojim rednim delom. Na prvem večeru je predaval univ. prof. Martin Jevnikar o tem, kako v Italiji sprejemajo slovenski jezik in slovensko kulturo. Profesor je na zelo zanimiv način nanizal različne slušatelje, tako iz Beneške Slovenije kot iz Trsta in ostale Italije in navedel nagib, zaradi katerega so se odločili za znanje slovenskega jezika. V mnogih primerih so dosegli zelo dobre uspehe in ti tudi poznajo Slovenijo, posebno zaradi tega, ker jih je prof. Jevnikar usmeril na različne seminarje v Ljubljano, kjer so jih zelo lepo sprejeli. Večer je bil vseskozi zanimiv.

V ponedeljek, 19. januarja bo govoril prof. Alojz Rebula o svojem potovanju po Ameriki. Te počitnice je bil namreč prof. Rebula na svoji poti po Ameriki, obiskal je različne kraje, posebno kraje, kjer je deloval nadškof Friderik Baraga. Poleg zapisov, je prinesel s seboj tudi lepe diapozitive, ki bodo popestrili to njegovo predavanje. Večer bo, kakor navadno, v ponedeljek ob 20,15 v dvorani Slovenske prosvete

RAZSTAVA DESETIH ITALJANSKIH SLIKARJEV

V tržaški galeriji Forum razstavlja od 14. do 27. t.m. »deset italijanskih slikarjev«. Ti so Aldo Calò, Carmelo Cappello, Pietro Cascela, Pietro Consagra, Nino Franchina, Quinto Ghermandi, Luciano Minguzzi, Giò Pomodoro, Francesco Somaini in Alberto Viani.

PROSTOR MLADIH

JE REŠITEV V EKSTREMIZMU?

Pri ugibanjih o bližnjem političnem razvoju v Italiji omenjajo mnogi tudi možnost predčasnih parlamentarnih volitev in pri tem je slišati mnenje, da bodo mladi volili levo, t.j. za komuniste. Del mladih pa da bo volil za MSI, za novofašistično stranko. Res se zdi, da je mlada generacija v Italiji razdeljena predvsem na ta dva ekstremistična tabora, seveda z mnogo večjo težo na levi strani. Vtis, da je vsa mladina za skrajna tabora, je seveda lažen, vendar pa si ni mogoče tajiti, da je velika večina mladih usmerjena ekstremistično in da je delež tiste mladine, ki stoji za demokratičnimi strankami, zelo negotov

Kaj tako vleče mladino v tabora skrajnežev oziroma v razna ekstremistična gibanja, bodisi da so zastopana v parlamentu ali ne? To je psihološka uganja tega stoletja, ki je ni lahko razložiti. Ta težnja v ekstremizmu pri mladih je spravila po prvi svetovni vojni na oblast fašizem v Italiji in nacionalsocializem v Nemčiji. Za dobo med obema svetovnima vojnama je bilo značilno, da so se vneli mladi v Evropi predvsem za fašistična gibanja, ki so se spreminjala prav zaradi tega v plaz, ki je končno potegnil vse mase in vso Evropo za seboj. Mladina je dala fašističnim gibanjem mik in žar mladosti ter lažni up, da gre za tok, ki je ves usmerjen v bodočnost in ki bo podrl vse staro ter rešil vse probleme. Sledila je druga svetovna vojna in veliko razočaranje nad fašističnimi gibanji. Povojni se je zdelo, da je ekstremizmu v Evropi odklenkalo in da se bo mladina odločila za zmerna, demokratična gibanja. To je dalo začasno nov zagon demokratič-

nim strankam, ki so se z doprinosom mladih idejno in organizacijsko prenovile, kot npr. krščanska demokracija in obe socialistični stranki v Italiji, krščansko-socialna in socialno-demokratska v Nemčiji, degaulizem v Franciji, socialna demokracija v Avstriji itd. Toda zadnje desetletje je spet začel naraščati tok ekstremizma, ki pa se je obrnil na levo. Kar je predvojna evropska mladina upala od fašistov, da bodo namreč ustvarili harmonično človeško družbo in rešili vse socialne probleme ter odgovorili na osnovne človekove težnje po družbenem življenju, tako upa zdaj nova generacija, da bodo to storila leva ekstremistična gibanja. Gre za iste upe v novem času. Lahko pa bi tudi rekli, da gre za isti tok, ki teče zdaj v drugo smer — isti tok k totalitarizmu, tok zaupanja, da je mogoče rešiti največje probleme človeštva le z ekstremističnimi metodami in v okviru totalne, do konca organizirane in disciplinirane družbe. Mladi, ki se zdijo sicer tako uporni proti staršem in učiteljem, imajo, kot se zdi, v sebi velikansko željo po uboganju »voditeljev«, nekak silovit čredni nagon in brezmejno zaupanje, da bo le s slepim uboganjem v okviru totalitarnega sistema mogoče zagotoviti resnično socialno pravičnost, mir in človeško srečo.

Toda gotovo je, da je to velika iluzija, posledica nekake napake v perspektivi, in da se ne more končati drugače kakor z novim velikanskim razočaranjem, kajti srečna bodočnost človeštva je lahko le v svobodi, ne v pokorščini in v izgubi pravice do različnosti in do lastnega mnenja in kritike.

NI STVAR PRAVA, TEMVEČ POLITIČNE VOLJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

nasprotju s črko in duhom ustavnih določil.

Kjer je torej zakon hotel, je rabo neitalijanskega jezika tudi prepovedal (ubi voluit, dixit — kjer je hotel, je povedal — bi dejali v rimskem pravu). Iz tega izhaja, da raba slovenskega jezika ni stvar prava, temveč politične volje italijanskih strank, v našem primeru italijanskih svetovalskih skupin in zlasti občinskega odbora ter župana.

Tržaška občinska uprava je trenutno v krizi. Zanima nas, ali bodo med razgovori za njeno rešitev politične stranke v zadostni meri upoštevale tudi vprašanje slovensčine v občinskem svetu in ga rešile, kot se spodobi in kot pričakuje slovenska narodnostna skupnost v Italiji.

Devin-Nabrežina

Nova uprava uvaja nov sistem dela

Pred tednom se je sestal devinsko-nabrežinski občinski svet, da bi razpravljali in odločali o nekaterih važnih vprašanjih.

V začetku je župan posl. Škerk obsodil podli napad fašističnih »neznancev« na sedež CGIL v Trstu. Nato je svetovalec Slovenske skupnosti Terčon vprašal, če misli uprava nadaljevati s podporo revnejšim dijakom, ki se vozijo v mestne šole. Odbornik Depangher je odgovoril, da bo o tem odločala pristojna komisija.

Odbornik Lesizza (KPI) je nato predlagal, da bi se odobrilo novo delovno pogodbo in nove mezde občinskim uslužbencem; obenem je obžaloval, da se tega ni sprejelo že na zadnji seji, ko je odbor mislil predstaviti isti sklep. Terčon je najprej obžaloval, da se sedanja uprava poslužuje novih, nedemokratskih sistemov za tako važne predloge, ki so bili izdelani brez vednosti opozicijskih sil v nasprotju s črko in predvsem duhom nove delovne pogodbe, ki predvideva predhodne komisije, kjer naj bi bile prisotne vse politične sile ustavnega loka skupno s sindikati. Tega načela se je vedno držala prejšnja uprava, sedanja pa, ki hoče biti še naprednejša in kiniti ne razpolaga z večino, hoče z izsiljevanjem doseči podporo vseh s tem, da uslužbenca napačno obvešča in zvrta krivdo na opozicijske stranke za delo, ki ga sama »večina« ni opravila, je poudaril Terčon. Slovenska skupnost, je nadaljeval njen predstavnik, je občutljiva za reševanje problema vseh uslužbencev in se bo zato ravnala temu primerno: uprava naj poskrbi, da bodo uslužbenci čimprej dobili, kar jim pritiče, zlasti še zaostanke od leta 1973, kot so jih že dobili v nekaterih občinah tudi naše dežele; nadalje naj se postavi občinskega telefonista na pravo mesto in naj se pravilno ovrednoti načelnika tehničnega urada, ki ga uprava misli postaviti v začetno stopnjo.

Odbornik za osebe je v imenu uprave odbil vse izboljševalne predloge, češ da bo samo predlog tak, kot je, gladko sprejet od nadzornih organov, sicer se vsa zadeva lahko zavleče za dolge mesece. V svoji glasovalni izjavi je Terčon dejal, da se ne strinja z izvajanji odbora, čeprav ceni delo pri-

stojnega odbornika, ker s tem sprejemamo omejitve naše avtonomije, kar je v nasprotju s programi večine demokratičnih strank. Poleg tega bodo na tak način naši uslužbenci diskriminirani nasproti drugim kolegom. Slovenska skupnost pa bo glasovala za predlog, je dejal njen predstavnik, ker se z njim strinjajo sindikati in ker si uprava prevzema odgovornost, da bi vsako izboljšanje preprečilo dokončni sprejem sklepa. Predlog je bil tako sprejet soglasno.

Odbornica za šport Mokole (KPI) je nato predlagala sprejem pravilnika za uporabo občinske telovadnice. Sama je dejala, da je pravilnik v bistvu dosedanji, da pa je sedanja uprava izdelala le nekaj popravkov. Prav eden teh popravkov je po mnenju Slovenske skupnosti bistvene narave. Domača društva namreč, ki so se doslej posluževala telovadnice zastoj, bodo morala odslej plačevati občinski upravi 500 lir na uro. Terčon se je odločno uprl temu predlogu predvsem iz načelnih razlogov, saj je telesna vzgoja socialna usluga, do katere imajo vsi pravico, in zato je potrebno,

da se skuša podpirati vsako tako dejavnost, ne pa je ovirati. Če občinska uprava že potrebuje denar, naj poviša prispevek društev na vstopnini za razne prireditve, to pa poleg tekem v telovadnici predvsem na tekme na nogometnem igrišču, saj vemo, da nogometna društva razsipajo svoj denar za nakup igralcev, ki imajo s pravim amaterskim in vzgojnim športom bolj malo skupnega. V telovadnici pa vadijo društva izključno take discipline, ki imajo predvsem športni in rekreativno vzgojni namen. Tudi ta predlog je bil zavrnjen, saj je zanj glasovala le Slovenska skupnost, ki se je tako še enkrat izkazala kot edina stranka, ki je občutljiva za probleme naših malih in revnih društev ter za socialne pridobitve, ki so bile pod prejšnjo upravo že ustaljena praksa.

Ob koncu se lahko vprašamo, kam vodi taka politika te manjšinske uprave. Morda mislita KPI in PSI na tak način pripraviti ostale demokratične stranke, da bi ju podprle pri proračunu? Slovenska skupnost misli še nadalje kritično, a konstruktivno spremljati vsako občinsko pobudo in dosledno s svojim glasovanjem ščititi prave interese domačega prebivalstva in vsega delavskega razreda.

nk

Smrt časnikarja dr. Ernesta Zupančiča

V soboto zvečer je umrl v tržaški bolnišnici, kamor so ga bili pripeljali malo ur prej, časnikar dr. Ernest Zupančič. Bil je v službi pri slovenskih poročilih na radiu Trst A. Prejšnjo noč ga je zadela možganska kap. Pogreb je bil v torek dopoldne. Na zadnji poti ga je spremlila množica prijateljev, znancev in kolegov.

Pokojni dr. Ernest Zupančič, ki je bil komaj v 61. letu, je bil doma iz Vrtojbe. Zaradi sodelovanja v osvobodilnem boju je bil zaprt v koncentracijskem taborišču Buchenwald v Nemčiji, vendar se ni s tem nikoli hvalil in tako je malokdo vedel za to. Doštudiral pravo. Po vojni je najprej služboval kot tolmač pri zavezniški vojaški upravi, pozneje pa je delal v uredništvu radijskih poročil. Bil je zelo vesten in objektiven v svojem delu in je bil znan po svoji skrbi za čim lepši slovenski časni-

karski jezik. Vedno je bil pripravljen, da se potegne ne le za pravice, ampak tudi za lepoto slovenščine. Ni se hotel vdati v to, da naj bi imel časnikar zaradi nujne naglice svojega dela pravico, da si olajša delo s prevzemanjem tujk in da sme pačiti slovenščino in ji delati silo, namesto da bi skušal najti čim lepši in čimbolj razumljiv, čim bolj ljudski izraz. To je bila vedno njegova stalna skrb.

Kot človek je bil dober, vedno pripravljen pomagati, ustrežljiv in prijazen. Zato je bil priljubljen in cenjen. Nikdar ni nikjer silil v ospredje, bil je osebno skromen in tih, toda odlikovalo ga je veliko znanje. V prijateljskih pogovorih o literaturi, o dogajanju v svetu, o zgodovini itd. je vedno spet presenetil sobesednika s svojo veliko načitanostjo in s solidnostjo svoje izobrazbe. Znal je veliko takega, kar niti ni bilo v zvezi z njegovim poklicem, kot npr. glasba, ki jo je zelo cenil in vcepil ljubezen do nje tudi svojemu sinu Saškotu, znanemu violinistu.

Odlikovala ga je tudi velika nazorska strpnost, čeprav je bil mož jasnih načel in trdnega demokratičnega prepričanja, vedno zavzet za nazorski pluralizem in svobodo.

Tisti, ki so ga poznali in zlasti vsi, ki so delali z njim, se ga bodo vedno in s spoštovanjem spominjali.

Naj v miru počiva. Njegovi ženi in sinu pa izražamo naše globoko sožalje.

—o—

NAMESTO ŠOPKA NA GROB

dr. Ernesta Zupančiča daruje družina Jeza 5000 lir za sklad Kosovelove knjižnice.

Umrl je slovenski mladinski pisatelj Venceslav Winkler.

Slovenski delovni ljudje v Italiji

V torek popoldne se je sestal Izvršni odbor v Slovenskih delovnih ljudi v Italiji in vzel v pretres gospodarsko in politično stanje v državi in deželi.

SDL v Italiji z zaskrbljenostjo sledijo zadnjim političnim dogajanjem in kritično ocenjujejo dogodke, ki so privedli do vladne krize in s tem do celotnega zastoja na političnem in gospodarskem področju ravno takrat, ko potrebuje država resne in pogumne pobude za izhod iz najhujše gospodarske krize, ki jo je Italija doživela.

SDL v Italiji se zavedajo, da takšno vzdušje onemoglosti samo škoduje reševanju naših perečih problemov, ki so narodnega in gospodarskega izvora.

SDL v Italiji z nezaupanjem sledijo delnim dogajanjem, ki ne dajo videti nika-

kih izhodov za našo narodno skupnost in ki so še enkrat dokaz nepripravljenosti celotne italijanske družbe, od političnih strank do sindikatov ter ustanov, da enkrat za vselej pristanejo na globalno zaščito naše manjšine in nas s tem končno narodno in gospodarsko zavarujejo.

IO SDL v Italiji meni, da bo samo neodvisno in koordinirano sodelovanje slovenskih delovnih ljudi in njihovih organizacij, kakor smo uspešno dokazali pri zahtevi po slovenskem neodvisnem šolskem okraju, omogočilo, da bo italijanska družba prisiljena dokončno in resno vzeti v pretres naše predloge in pogoje za omikano in bratsko sožitje v naši deželi.

IO SDL v Italiji

Pisma uredništvu:

Spoštovano uredništvo!

Slovenska osnovna šola v ulici Donadoni je po svoji legi za člane naše narodnostne skupnosti, ki živijo v mestnem središču ali v njegovi neposredni bližini, velikega pomena. O njej je bilo v časopisju že marsikaj pohvalnega, tako zaradi delovanja zavzetih staršev kakor zaradi učnih uspehov in druge dejavnosti; žal pa vas moramo s tem pismom obvestiti tudi o nekaterih njenih problemih, ki so iz dneva v dan hujši in ki jih je nujno treba rešiti.

Če se omejimo le na tri ali štiri temeljna vprašanja, potem moramo začeti s šolsko telovadbo. Vseh pet razredov je lani razpolagalo s telovadnico le tri ure na teden, letos pa se je že tako pičlo število ur skrčilo na dve, pa še ti sta tako razporejeni, da ne padeta vsak teden na isti dan. Izgovor, da sta temu kriva veliko število italijanskih razredov in prezasedenost telovadnice, ni prepričljiv, saj je bilo lani skupno število razredov višje, in nobena ga dvoma ni, da bi bilo treba v mestu živim otrokom zagotoviti nekoliko več gibanja in sprostitev.

Poglavje zase je snaženje šolskih prostorov, za katero naj bi skrbelo neko zasebno podjetje. Ne vemo, koliko tisto podjetje pri tem zasluži, in nam to ni niti najmanj mar, vendar imamo vso pravico zahtevati vsaj spotno in temeljito čiščenje prostorov, ki vanje pošiljamo svoje otroke. Na šoli že dolgo ne poznamo ničesar, kar bi bilo takemu snaženju količkaj podobno.

To je še tem bolj važno, ker je tudi siceršnje vzdrževanje prostorov obupno, saj niso bili prepleskani gotovo vsaj deset let, verjetno pa precej dlje. Pripomba, da je poslopje že po svoji arhitekturi mračno okolje, ki ne more ravno vzpodbudno vplivati na otroke, bi bila ob tem povsem odveč.

In nazadnje bi vas radi opozorili še na to, kar nas najbolj prizadene. Že tri leta ni pod matično streho prostora za vseh pet slovenskih razredov, ampak je moral en razred dve leti gostovati v bližnjem župnišču, letos pa neki drug naš razred sameva oddvojen na šoli v ulici Conti.

Prosimo vas za objavo tega pisma v upanju, da bodo šolske oblasti, ob podpori zadevnih občinskih organov, storile svojo dolžnost, da se tako nevrzdržno stanje čimprej popravi.

Medrazredni svet osnovne šole
v ulici Donadoni

—o—

S TRŽAŠKEGA

PRISRČNA VOŠČILA

Darki in Silviju Šuligoj na Opčinah se je rodil drugorojenec David. Bratca se je zelo razveselil mali Daniel. Staršem naše prisrčne čestitke. Davidu pa želimo, da bi pogumno in srečno hodil po življenjski poti in prinašal veselje vsem okrog sebe, zlasti pa staršem.

Čestitkam in voščilom se pridružujejo prijateljske družine.

PO POMOTI

je izpadel pod oceno drame »Barbari« v zadnji številki podpis J.P., za kar se avtorju opravičamo.

Izšla je zanimiva knjiga, ki prikazuje zgodovino slovenske Marijine družbe v Trstu. Napisal jo je dr. Jože Prešeren.

Koncert za trobento in orgle - prijetna novost

V letošnji jesensko-zimski kulturni sezoni opažamo v Gorici zlasti bogato koncertno dejavnost. Tako je v okviru koncertov, ki jih skupaj z Glasbeno matico prirejata SPZ in ZSKP iz Gorice nastopil ansambel Consortium musicum iz Ljubljane, v kratkem pa bo v sklopu istih abonmajskih koncertov v palači Attems priredil koncert Slovenski oktet. Prosvetno društvo »Mirko Filej« je v zadnjem času organiziralo že drugi koncert orgelskega mojstra Huberta Berganta, ki je bil tokrat v goriški stolnici. Izvajal je pet skladb za orgle, štiri skladbe pa so bile napisane za orgle in trobento, ki jo je igral priznani slovenski trobentar Anton Grčar. Bergant in Grčar sta podoben koncert izvedla pred meseci na Sveti gori, proti koncu prejšnjega leta pa tudi v Ljubljani.

Sporod koncerta v goriški stolnici, ki je bil v četrtek, 8. t.m., je obsegal dela Maxa Regerja (1873 - 1916), G. F. Haendla (1685 - 1759), J.K. Kucharja (1751 - 1829), Henryja Purcella (1659 - 1695), Arcangela Corellija (1653 - 1713), Theodora Duboisja (1837 - 1924), Tommasa Albinonija (1671 - 1750) in J.S. Bacha (1685 - 1750). Izvajana dela so

Kratke z Goriškega

Goriški župan Pasquale de Simone in novogoriški župan Jože Sušmelj sta si v novoletnih čestitkah zaželela nadaljnje razvijanje obmejnega sodelovanja med sosednjima državama v duhu nedavnega sporazuma v Osimu in še večjo sprostitev obmejnega prometa po odprtju novega mednarodnega prehoda Štandrež - Vrtojba.

Tovarna »Iskra« iz Šempetra pri Gorici je poklonila večjo denarno pomoč za gradnjo Kulturnega doma »Andrej Budal« v Štandrežu. V imenu domačinov se je šempetrski tovarni pismeno zahvalil predsednik štandreškega prosvetnega društva »Oton Župančič« Danilo Nanut.

Gorica je bila ob nedavnih božičnih praznikih brez okrasa, smo pa zato ob znamenitem Pacassijevem vodnjaku na Travniku opazili zanimivost — tja so postavili jaslice. Lepo bi bilo, če bi se ta lepa pobuda v prihodnjih letih razširila tudi na ostale mestne trge.

bila torej stilno dokaj raznolika, saj so se gala od baročne do moderne glasbe začela 20. stoletja. Bergant je v skladbah za same orgle potrdil svoje kvalitete in pokazal resen ter poglobljen pristop k posameznim delom. Dokazal je, da mu instrument resnično ne postavlja več tehničnih problemov, zato je samo škoda, da orgle v goriški stolnici niso v najboljšem stanju, saj so nekateri registri, zlasti pa jezičniki, precej razglašeni, tako da je sicer virtuozna orgelska igra nekoliko trpela. Trobentar Anton Grčar je svoj zahteven spored, ki je obsegal same baročne skladbe, izvedel solidno, Bergant pa ga je na orglah spremljal zadržano in z občutkom za pravo barvo orgelskega zvoka, podrejenega vodilni vlogi trobente. Vsekakor so pomenile skladbe za trobento in orgle prijetno novost za goriško glasbeno občinstvo, ki se je tokrat v zadovoljivem številu udeležilo koncerta.

Anton Grčar je diplomiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani, izpopolnjeval pa se je pri znanem francoskem mojstru Delmottu v Parizu. Leta 1960 je dobil prvo nagrado na tekmovanju srednjih glasbenih šol Jugoslavije, leta 1968 pa drugo nagrado na mednarodnem tekmovanju v Ženevi. Prof. Bergant je goriškemu občinstvu dobro znan, saj je že večkrat koncertiral v Gorici, pred kratkim pa prvič v Sovodnjah. V zadnjem času je skupaj s tenoristom Ludvikom Ličerjem poleg v Sovodnjah gostoval tudi v Ajdovščini in Ilirski Bistrici. Bergant redno nastopa doma in v zamejstvu. Lani je npr. izvedel v Ljubljani ciklus koncertov, ki je obsegal celotno Bachovo orgelsko delo, v tujini pa je v zadnjem letu nastopil v Sovjetski zvezi, Avstriji, Franciji, Nemčiji in Italiji.

—o—

V SPOMIN NA PROF. RADA BEDNARIKA,

ki je mnogo let urejeval Trinkov Koledar, zbirajo pokojnikovi prijatelji v Gorici prispevke, za omenjeni Koledar. Isti bo leta 1977 obhajal 25-letnico, odkar izhaja. Zato bi bilo prav, da se naših bralcev Benečanov ob tej priliki še posebej spomnimo. S svojim darom za njihov priljubljeni koledar pokažimo, da smo pri njihovih težavah z njimi. To jim bo v veselje in vzpodbudo.

Darove sprejema Katoliška Knjigarna v Gorici.

Kaj s stavbo semenišča?

Znano je, da tarejo goriško nadškofijo že dolgo časa hudi problemi v zvezi s stavbo semenišča na griču pri Rdeči hiši. Mogočno poslopje, kjer so se nekoč šolali bodoči duhovniki iz vzhodnega dela Furlanije, celotne Primorske in Istre, je po zadnji vojni postalo preveliko za potrebe zmanjšane goriške nadškofije. Naj mimogrede omenimo, da je to stavbo, ki je zgrajena v novem romanskem slogu, dal postaviti še za časa Avstroogrške nadškof Sedej. V prvi svetovni vojni je bila močno poškodovana in nato obnovljena.

Po najnovejših predlogih namerava vod-

stvo goriške nadškofije v doglednem času stavbo obnoviti v skladu z novimi potrebami. V njej naj bi dobili protor malo semenišče, nadškofijska pisarna, kurija in ostale nadškofijske ustanove. Vodstvo goriške nadškofije bo dalo pripraviti načrte za preureditev stavbe, do dokončne odločitve pa bo prostore tako kot že doslej dajalo v namen.

—o—

IZSEL JE »TRINKOV KOLEDAR« ZA LETO 1976

Dobiti ga je v slovenskih knjigarnah v Gorici in Trstu. Stane 600 lir.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

O pomenu Bartolovega dela danes

Dne 10. t.m. je bil v Kulturnem domu v Trstu v organizaciji kulturnega združenja Most dobro obiskan posvet o Vladimiru Bartolu. Namen posveta je bil, kot je uvodoma naglasila dr. Mara Debeljuh, določiti pomen Bartolovega literarnega dela in prispevati tudi k osvetlitvi njegove pogostoma skrivnostne osebnosti, saj se tu in tam sliši, da je Bartol posvetil Alamuta, svoje najbolj ambiciozno delo, Mussoliniju.

Najprej je o Bartolu spregovoril dramatik Ivan Mrak iz Ljubljane, ki je na njemu lasten, živ in plastičen način osvetlil svoje medvojne odnose z Bartolom, s katerim se je spoznal v Parizu. Bartol da je bil človek, ki je veliko pripeljal, ko se je večina takratne intelektualne mladine odločila za upor okupatorju in za NOB in da je v njegovih delih toliko bogastva, da bo njih literarni pomen kot tudi avtor sam čedalje prihajal bolj v ospredje kot ena izmed najpomembnejših literarnih osebnosti tistega obdobja.

Za njim je spregovoril prof. Lino Legiša iz Ljubljane, sicer pristni Primorec, ki je uvodoma omenil, da mu Bartolova dela niso bila posebno blizu, da pa mu je marsikaj pri njem vzbujalo zanimanje. Navedel je mnenje neke dijakinje, ki je — bilo je takoj po vojni — ob branju Alamuta dobila vtis privlačnega berila, ki mu še zdaleč ni našla nekaj podobnega, kar bi tako izstopalo iz slovenskih okvirov. Legiša je analiziral Bartolov duhovni svet pa okolje, v katerem je živel, omenil je, da je bil strpen človek (kar se je izkazalo zlasti ob polemikah okoli Kocbekove zbirke novel Strah in pogum), vsekakor da je bila v njem močna težnja po uveljavljanju, kar je vidno v vrsti njegovih literarnih stvaritev. Bil pa je Bartol za opustitev otroških potez v slovenski psihi, odklon od sentimentalnosti in za tveganje ter dejanja, ki naj dajo Slovencem prostor na soncu. To, da je bilo tokrat, med vojno izjemno novo (kot tudi je bil nov in zanimiv njegov bližnji intelektualni krog — Podbevšek, Vidmar, Novačan, Jug).

Sledil je referat prof. Matjaža Kmecla iz Ljubljane, ki je Bartolovo literarno delo označil za umetniško prešibko. Tak, da je tudi Bartol bil kot človek, saj je svoje skrite želje in nagnjenja projiciral v svoja literarna dela.

Njemu v skoraj vseh elementih nasprotujoče stališče je zavzel Taras Kermauner, ki je priznal Bartolu in njegovemu delu vrsto novatorskih potez. Rekel je, da je t.i.m. uradna literarna kritika kriva, da dobiva današnja mladina vtis, ko da slovenska medvojna literatura opisuje in se bavi samo s podeželjem. Res je sicer, to prizna tudi sam, da je Bartolov jezik slab in ohlapen, nedorasel njegovi siceršnji fantazijski sposobnosti, toda ne more biti vzrok, da Bartolu posvečajo v slovenskem slovstvu le nekaj vrstic. To da je sploh nezaslišano, zlasti ko se odmerja cele strani raznim avtorjem, ki niso v slovensko literaturo vnesli nič novega.

Zatem sta psiholog dr. Danilo Sedmak in dr. Vladimir Vremec podala svojo psihološko študijo o Bartolovi osebnosti, ki sta jo pripravila na osnovi Bartolovega memoarskega dela »Mladost pri Svetem Ivanu«, ki je izhajalo v

Primorskem dnevniku v letih 1955-56. Orisala sta družinsko in širše okolje, v katerem je doraščal Bartol in tako nakazala glavne komponente njegove osebnosti, pa ozadje njegovih literarnih del. Res, da je najti v Alamutu in sploh v raznih Bartolovih literarnih delih poteze Bartolove osebnosti in njegovega duhovnega sveta, toda prav Alamut, da je izredno večplastno in logično seciranje sle po oblasti in volje po moči, delo, ki resnično anticipira in tudi domisli in ponazori notranji svet najhujših takratnih diktatorjev od Mussolinija, Hitlerja do Stalina, čigar osebnost in pojava je v Alamutu primarno zrcali, posredno v izmailskem izreku »nič ni resnično, vse je dovoljeno«.

O Bartolu smo torej slišali tudi nasprotujoča si stališča. Vsekakor je čudno stališče tistih, ki hočejo po vsej sili Bartolovo literarno delo negirati. Prav je prišel ta posvet, da se Bartola ne bo dalo kar tako odpraviti iz slovenskega literarnega obzorja. Škoda le, da ni na posvetu prišla bolj do izraza programska točka, ki je predvidevala pričevanja tistih, ki so Bartola osebno poznali. Mogoče, da je razen dolgosti celotnega programa bilo krivo temu nespretno vodenje posveta.

K

Aldo Nicolaj: Stara garda

(premiera SSG 29. nov. 1975)

V igri nastopajo samo trije igralci našega igralskega ansambla in so nam prikazali utrip treh starejših oseb, njihovo samozavest in prepričanje o zmogljivosti, o zdravju in trdnosti, med tem ko se jim življenje že izteka v zaključni akord. Te tri osebe je postavil pred nas italijanski dramatik Aldo Nicolaj, prevod je oskrbel Borut Trekman, izvajali pa so jih Silvij Kopal, Jožko Lukeš in Mira Sardočeva.

Pisec prikazuje tri starejše osebe. Prvi je s svojim otrokom že nadležen in bi ga hoteli poslati v dom za onemogle; drugi je bolj zaprt, a slutimo, da je tudi že odveč, edino Ambra, to je ženska med tema dvema starčkoma, je sproščena, ker živi sama s pokojnino in je nihče ne podi od doma. Bila je vzgojiteljica v otroškem vrtcu.

V dramu je poudarjena marsikakšna socialna misel kot na primer ta, da se teh starih ljudi, ki so vse dali za svoje otroke, hočejo zdaj znebiti zaradi miru v družini. Ali pa misel o socialnem zavarovanju, ki je tako, da ti preprosti ljudje ne morejo živeti, ne umreti od tega. Po-

leg nekaterih nekoliko vulgarnih mest, ki so morda dobila svoj poudarek v prevodu ali pa v igri, je drama zelo vredna razmišljanja, ko-ristna, da si jo ogledajo tako stari kot mladi.

Sceno in kostume je zamislil slikar Edvard Zajec. Ustvaril je zelo lep in vsakdanji jesenski prostor, ko je po tleh polno listja, drevo je izgubilo že vse svoje zelenje in na sredi majhen vodomet, h kateremu stopi kdaj pa kdaj igralec, da se napije, ali ko se igrivo, kot otrok, poigra z vodo s svojim prijateljem.

Mario Uršič ki je dramo režiral, je pristopil k temu delu s finim poslušom in z veliko občutljivostjo. Morda bi še bolj učinkovala predstava, če bi nakazal med nastopajoča starčka, ki se nazadnje vendarle približata in v harmoniji zaživita skupno življenje, večjo karakterni razliko. Mislim, da se mu je najbolj posrečila igrivost obeh starčkov, medsebojno nesoglasje pa bi lahko še trdneje podčrtal. Vsekakor je igra tekla od začetka do kraja v neprisiljenem tempu in z lahkoto.

Vse tri osebe so oblikovane s tankim poslušom. Libero Bocca Silvij Kobala je morda tu pa tam nekoliko trd in prisiljen. Občutek je, da sili v humor, ki je njemu tako lasten. Seveda je moral svoj lik prikrojiti glasovno odgovarjajočemu starčku in to je v celoti vzdržal, gotovo pa ga je motilo. Sicer sta njegova hoja, v kolikor ni bil kdaj malo premladosten, in njegov izraz, posebno smrt, zelo značilna za tega starčka.

Luigi Lapaglia Jožka Lukeša je ves izrečan in ves starček. Njegova misel in njegova mimika sta eno. Njegovo podrsavanje s palico in njegova reakcija na očitke njegove nemoči sta boleča. Njegova tolažilna in pravna beseda in prisrčnost se spajata v eno samo in prepričljivo podobo. Mislimo, da je lik, ki ga je ustvaril Lukeš v Lapaglii, eden najlepših likov v njegovem odrskem ustvarjanju.

Mira Sardočeva je z Ambro pristopila k tema dvema starčkoma popolnoma drugačna. Ona

(Dalje na 8. strani)

J. P.

Primorski biografski leksikon, II

V knjižnem daru Goriške Mohorjeve družbe za leto 1976 je izšel tudi drugi snopič Primorskega slovenskega biografskega leksikona, ki obsega gesla pod črko B, točneje od imena Bartol do imena Bor. Od izida prvega snopiča je poteklo dve leti, zato smo upali, da bo ta snopič vsaj zaključil črko B. Počasno izhajanje te široko zasnovane publikacije pa je dokaz, kako je ustvarjanje leksikona zahtevna naloga, zato bi morali v prihodnje nujno misliti na občutno razširitev kroga sodelavcev. Že ob bežnem pregledu imen avtorjev posameznih gesel opazimo, da na nekatere pada le prehudo breme.

Kljub tem težavam, v katerih se rojeva leksikon, smo lahko izida tega zvezka sa-

mo veseli, saj je izčrpno obdelal nekatera znana imena, zlasti Franceta Bevka, dr. Engelberta Besednjaka, prof. Rada Bednarika, rešil pa je pozabe tudi marsikatero ime, ki bi sicer težko prišlo v tako zasnovano publikacijo, kot je npr. Slovenski biografski leksikon. Primorski slovenski biografski leksikon uporablja podobno metodologijo kot njegov starejši vrstnik, ki izhaja že več desetletij, Slovenski biografski leksikon, zato želimo, da bi to zahtevno znanstveno raven ohranil tudi v prihodnje. Škoda, da so se v drugi snopič prikradle nekatere neljube tiskarske napake. Naj še omenimo, da je dr. Engelberta Besednjaka obdelal pok. prof. Rado Bednarik, kar je verjetno njegov zadnji znanstveno pomemben spis zgodovinskega značaja.

Sodobno kmetijstvo

Založno gnojenje pri obnovi vinograda

Obnova kmečkih vinogradov je kljub zmanjšanju pomena kmetijstva pri nas v precejšnjem razmahu. Vinogradništvo nudi lep dohodek, povrh pa je kot nalašč primerno za tiste, ki se ne bavijo več izključno s kmetijstvom, primerno je torej za polkmete, saj je delo v vinogradu mnogo manj intenzivno, v smislu, da bi stalno vezalo delovno silo, kot npr. živinoreja. So obdobja, ko je delo v vinogradu ali v kleti sicer intenzivno, ki terjajo torej precej dela v razmeroma kratkem razdobju, vendar to ni tak hud problem.

Važnost gnojenja

Trdijo, da gnojenje oziroma prehrana odloča o 50-70 odst. večjem oziroma manjšem pridelku. Prav gnojenju pa pripisujejo v zadnjih letih poleg pozitivnih tudi negativne učinke. Pretirano in zlasti enostransko gnojenje povzroča preveliko bujnost in s tem slabo osvetlitev, čezmerno gnilobo grozdja, slabšo barvo pri črnih sortah in neustrezno kakovost vina. Zato moramo posvetiti gnojenju nekoliko pozornosti, da se bomo zavedali njegovega pomena, zlasti ob založnem gnojenju. Ker je še vedno čas obnove vinogradov, naj te vrstice služijo posebno tistim, ki imajo sedaj opraviti z obnovo vinogradov.

Zakaj, koliko in s čim gnojiti?

Vinska trta je rastlina, ki raste vrsto let na enem mestu. Zato ji moramo zagotoviti najbolj ustrezne možnosti za rast in razvoj v njenem celotnem življenjskem obdobju. Koreninski sistem vinske trte je razvit v globljih plasteh tal, kjer je oskrba z mineralnimi gnojili otežena. Vinska trta potrebuje za svoj normalen razvoj, predvsem za kvaliteten pridelek, poleg drugih hranil največ fosfora (P) in kalija (K). Fosfor pozitivno učinkuje na strukturo tal, pospešuje tvorbo korenin, utrjuje rastlino, pospešuje sprejem kalija, zmanjšuje škodljiv vpliv prekomernega dušika; kalij pa pozitivno

vpliva na odpornost za pozebo, utrjuje tkivo, omogoča nemoteno dihanje, povečuje odpornost trte proti suši. Toda prav fosfor in kalijeva gnojila se v tleh slabo pomikajo navzdol proti koreninam (to so potrdili številni poskusi in raziskave). Trte, ki so dobile gnoj na zalogo, so imele večji prirastek lesa, večji pridelek grozdja, večjo vsebnost sladkorja in manjše izgube grozdja zaradi gnilobe. Fosfor in delno tudi kalijeva gnojila na zalogo se ne izgubljajo dolgo torej ostanejo v tleh.

Če bi hoteli izvesti natančno gnojenje na zalogo, bi morali predhodno vzeti nekaj vzorcev zemlje in jih dati analizirati v kemični laboratorij. To bi bilo zelo pametno in koristno, mnogo bi prihranili na denarju, ki ga trošimo za draga gnojila. Na splošno pa lahko rečemo, da so naša tla s fosforjem in kalijem slabo preskrbljena, zato ne bomo dosti zgrešili, če damo za založno gnojenje 4500 kg na ha fosfor in 2500 kg na ha kalijevih gnojil. Na Krasu bomo, ker so tla precej kislila, dali bazična gnojila kot npr. tomaževo žlindro. Od fosfor in gnojil je za nevtralna tla ali tudi rahlo ba-

zična tla (na bolj ilovnatih in lapornatih zemljiščih) je primeren superfosfat. Pri kalijevih gnojilih moramo edino paziti, da ne uporabljamo takih, ki vsebujejo klor, ki trti ne ustreza. Običajna kalijeva gnojila so patentkali, kalijev sulfat in kalijeva sol. Magnezij, ki je za trto važna rudninska snov, dodajamo skupaj s kalijem — vsebuje ga patentkali.

Pred založnim gnojenjem si moramo preiskrbeti tudi dovolj organskega gnoja, hlevskega gnoja ali komposta. Preskrbljenost s humusom je pomembna za topnost fosfora, za drobnoživke, zlasti pa za strukturo tal — zračnost, vlažnost itd.

Kako in kdaj?

Gnojila morajo biti dobro in zadosti premešana z zemljo, dati jih pa moramo v plasti poznejših korenin. Najbolje bo, če del gnojil damo pred rigolanjem, polovico med rigolanjem in del na zrigolano površino.

Glede časa pa naslednje: idealni čas za obnovo vinograda, torej za rigolanje in gnojenje na zalogo je pozno poletje in jesen. Prerahljano zemljo sonce prepeče, nato pa lahko zemlja v jesensko-zimskem obdobju vpije čimveč vlage. Spomladi je zemlja odlično pripravljena za sajenje. Zamudniki lahko seveda opravijo pozneje — gnojimo na zalogo mirno še do spomladi pred sajenjem.

Celjske mohorjevke za leto 1976

Pred kratkim so izšle knjige celjske Mohorjeve družbe za leto 1976. Na prvem mestu naj omenimo tradicionalni koledar, ki prinaša sestavke različne vrste, tako literarne, vzgojne, iz aktualnega življenja in spominske zapise ob obletnicah in smrtih. Koledar se med drugim spominja 70-letnice rojstva filozofa in psihologa dr. Antona Trstenjaka in koprškega prošta Leopolda Jurca, ki jo bosta obhajala v prihodnjem letu. V koledarju je opisana tudi življenjska pot literarnega zgodovinarja dr. Franceta Koblarja in dr. Jakoba Richterja, mariborskega stolnega kanonika, ki sta oba umrla v letošnjem letu. Zaglavja posameznih mesecev so okrašena z reprodukcijami portretnih upodo-

bitev slovenskih pesnikov in pisateljev in z barvnimi fotografijami njihovih rojstnih hiš.

Kot 26. knjiga Slovenskih večernic je izšel Bevkov »Kaplan Martin Čedermac« s spremno študijo dr. Franceta Koblarja. Umetnostni zgodovinar dr. Marijan Zadnikar je napisal drugi del I. del je izšel pred 2. letoma) z naslovom »Spomeniki cerkvene arhitekture« in umetnosti. V njej z veliko ljubeznijo, z znanjem odličnega poznavalca in na način, ki je razumljiv vsakomur, opisuje cerkvene stavbe širom po slovenski zemlji in umetnostno bogastvo v njih. Knjiga treh avtoric, Milene Motoh, Mire Silc in Anice Suštaršič nosi naslov »Gospodinjstvo 3 X od A do Z« in bo prišla prav zlasti gospodinjam, pa tudi očetom. Zlasti mladim družinam je namenjena knjiga Klemensa Tilmana »Kako danes govorimo v družini o Bogu«. Pohvalno je, da je celjska Mohorjeva družba namenila mladini kar dve knjigi, povest »Teci, teci kuža moj« Vitala Mala in slikanico Bogomira Magajna, ki jo je ilustriral France Slana, z naslovom »Brkonja Čeljustnik«.

Ob koncu naj opozorimo še na seznam naročnikov v koledarju, ki jih je skupno 44.768. Naj ob tem spomnimo, da je koledar do prve svetovne vojne objavljaval celo imena posameznih naročnikov, ki so sčasoma zavzela kar polovico njegovega obsega, danes navaja koledar le število naročnikov po posameznih župnijah, dekanijah in škofijah. Opaziti je, da število naročnikov celjske Mohorjeve družbe v zadnjih letih nekoliko nazaduje oziroma stagnira, zato bo morala družba najti pot tudi med nove bralce. Celjska Mohorjeva družba v koledarju hkrati priporoča bralcem, naj se naročijo na obe njeni reviji, »Znamenje«, ki je namenjeno predvsem izobražencem, in »Novo mladiko«, ki se posveča zlasti družinski vzgojni problematiki in bo v prihodnjem letu začela izhajati v sodobnejši obliki in v barvnem tisku.

Primorsko cerkveno vprašanje rešitev od zgoraj?

(Nadaljevanje s 3. strani)

med državama sosedama, glede na to, da je v Istri prisotna tudi Italijanska narodna manjšina kot tudi v še večji meri njena kulturna (beneška) tradicija. Ohranitev le-te istrske tradicije je nedvomno tudi pomembna postavka v sožitju narodnosti ob gornjem Jadranu, v razumevanju in sodelovanju med obema državama, ki si na teh območjih mejita in v iskanju novih rešitev za gospodarski in kulturni dvig predelov, ki so zaostali ravno zaradi narodnostnih trenj v preteklosti.

Končno moramo upoštevati tudi smernice zadnjega Vatikanskega cerkvenega zbora, ki še posebej naglašajo, da je Cerkev občestvo vernikov in ne hierarhije; da je hierarhija pravzaprav v službi vernega občestva. Zato naj bo tudi odločanje samo zborna, to je izraz širšega občestva in zato ne dogovarjanje nekaj oseb na vrhu,

še zlasti ne mimo naravnih potreb in kulturnega izročila občestva.

Te smernice so vsebisko nedvomno bližju tudi samoupravnim odnosom jugoslovanske družbe, ki po zadnjih ustavnih spremembah oblikuje odločitve neposredno iz družbe same in daje zaradi tega najširše pristojnosti občinam in krajevnim skupnostim. Le-te so prva stopnja organizirane samoupravne družbe.

Krajevne skupnosti in občine v sosednji republiki, ki združujejo tudi verne ljudi in izražajo njihove potrebe, so nedvomno tudi upravičene izreči svoje mnenje glede cerkveno-upravne ureditve, ki se jih neposredno tiče.

Prihodnja cerkveno-upravna rešitev primorskega in istrskega območja, ki bi upoštevala resnične krajevne potrebe, bi mogla prispevati tudi k boljšemu razumevanju med versko skupnostjo in samoupravno družbo v sosednji republiki.

ŠAH

Zakaj je običajno napad na kralja — šah močna poteza? Zato, ker omeji nasprotnika v njegovih izbirah. Na dobljeni šah mora igralec odgovoriti z eno od naslednjih treh vrst potez: umakniti kralja; pojesti napadajočo figuro; prestreči šah s tem, da med napadalca in napadene kralja vrine svojo figuro (česar pa ni nikoli mogoče storiti v primeru skakačevega ali kmetovega šaha).

Zakaj je dvojni šah običajno močnejši od navadnega? Zato, ker so v tem primeru braniteljeve izbire še pičlejše. Od omenjenih treh načinov obrambe funkcionira proti dvojnemu šahu le prvi, torej umik kralja, to pa je enakovredno eni, dvema, mogoče trem potezom.

Ne poznamo partije, ki bi v jasnejši luči osvetljevala vso uničujočo in nepredvidljivo moč dvojnega šaha, kot je spodnja. Igrala sta jo leta 1910 na Dunaju dva sicer velika šahista. Toda saj poznate latinski pregovor, ki se v Sovretovem prevodu glasi: »Tudi dobri Homer sem ter tja zakinka.«? Da sme v njej beli seči po tem peklenem orožju, si ne pomišlja žrtvovati damo.

RETI - TARTAKOVER

Obramba Caro-Kann

1. e4 c6, 2. d4 d5, 3. Sc3 de4, 4. Se4: Sf6

Običajnejše nadaljevanje je 4. ... Lf5

5. D3 e5?, 6. de5: Da5+ (sicer izgubi črni kmeta), 7. Ld2 De5, 8. 0-0-0 Se4:??

Žrtev dame, ki sledi in ki omogoča usodni dvojni šah, je bilo kajpak težko videti. Črni je verjetno računal samo z vezavo 9. Te1, ki bi bila po 9. ... f5, 10. f3 belemu vrnila figuro. Ko bi tega ne bilo, bi bil črni gotovo bolj pozoren. Tako pa:

9. Dd8+ Kd8, 10. Lg5+ +! Kc7, 11. Ld8 mat.

Ali pa 10. ... Ke8, 11. Td8 mat. Drugih odgovorov pa črni ni imel. Bilo pa bi jih veliko, ko bi namesto dvojnega šaha doživel ne navadnega (samo z lovcom ali samo s trdnjavo).

Posebni previdnosti, ki uravnava dogajanje na šahovski deski, se imamo zahvaliti, če se trojni šah ne more primeriti: bil bi več, kot je mogoče prenesti.

—o—

IZ DELOVANJA SKK

Preteklo soboto je v Slovenskem kulturnem klubu predaval časninar dr. Drago Legiša o odnosih med SR Slovenijo in deželo Furlanijo - Julijsko krajino. Predavatelj je v glavnih obrisih prikazal stanje po italijansko jugoslovanskem sporazumu, ki sta ga državi podpisali oktobra tam v Osimu, podrobneje pa je obravnaval nedavni obisk predstavnikov naše deželne vlade v SR sloveniji.

Prisotne nas je najbolj zanimalo, katere nove možnosti se odpirajo naši narodni skupnosti v novem poglavju italijansko-jugoslovanskih odnosov. Predavatelj je s tem v zvezi med drugim poudaril, da bo naša usoda odvisna predvsem od nas samih.

V soboto, 17. t.m., bo prof. Karel Baj predaval

O SLOVENSkih ZNANSTVENIKIH
Začetek ob 19.00 Vabljeni!

Dekle z zaprtimi očmi

51

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

A pri Celestinu se je pojavil drug pomislek: kako spraviti nazaj robce in prevleko za blazino, potem ko jih boste pokazala gospe...?

»To je sila enostavno... sploh jih ne bomo devali nazaj!«

»In če Marija opazi, da manjkajo...?«

»Odgovorim ji, da naj jih gre k policijskemu komisarju zahtevati nazaj. In garantiram, da si bo pač rajši premislila!...«

Nekaj minut nato je Melanija že doli pri gospe, ki takoj ugane in nič ne skriva svoje razdraženosti, da jo tako brez prestanka nadlegujejo in spravljajo v zagato, da bi morala odločiti... ona, ki jo je sama neodločnost.

»Gospa, zahtevali ste od mene dokaze, ki naj ne bi čisto nič prizadeli gospoda Ludvika... Prinašam jih nekaj za vzorec... Poglejte!...«

Melanija zmagoslavno razgrne pred gospo Hughe prevleko za blazino z lepim grbom in elegantne robce... In rezko razlaga uspehe svoje preiskave:

»Jih ima za petdeset kil takšnih-le!... In perilo, kot ga gospa ni nikoli imela... in ga nikoli ne bo!... Kaj ne, Celestin, perilo predsednika republike!...«

»Jaz se na to ne spoznam..., ampak zdelo se mi ga je vse polno... izvrstnega!...«

»In z začetnicama, ki nikakor nista njeni!...«

»Kaj torej sklemate?« vpraša gospa Hughe.

Melanija spusti roki:

»Pa saj je vendar jasno kot beli dan!... Kaj drugega, kot da imamo opraviti z nesramno tatico... Sedaj razumem, zakaj zatrjuje, da ni še nikoli služila... Zato, da ne bi vprašali za podatke pri hiši, kjer so jo spodili. Kajti da je služila, to je čisto gotovo!«

»Razen če...« vrine Celestin.

»Razen če...?« ponovi gospa Hughe.

»Oprostite, da sem to rekel..., hotel bi vzeti besedo nazaj...«

»Povejte!... Povejte!...« zakliče gospa Hughe, ki je čedalje bolj razburjena. »Nismo v času, ko bi mogli trpeti, da nam kaj zamolčite.«

»Razen če ni Marija čisto enostavno ena tistih deklet z Montmartra..., katerih posel zahteva lepo perilo...«.

»Oh, tamkaj v smeri proti gasi Veron pri trgu Pigalle so starinarji, pri katerih dobite, kar hočete, če le ne gledate preveč na takšne podrobnosti.«

Stara garda

(Nadaljevanje s 6. strani)

je sproščena, malce naivna, tako da prehitro nasede Bocci, ki iz ljubosumja obtoži Lapaglio, da se shaja z mladim dekletom, vendar je vsa sproščena in vesela. Tudi ona je ustvarila zelo lep lik.

V celoti lahko rečemo, da je predstava lepa. Morda delno utruja in v kakšnih trenutkih ni zanimiva, ker so zgodbe preveč enake. Morda pa bi z večjo diferenciacijo oseb vzbudili zanimanje od začetka do konca.

»In ker je gospod Ludvik, če ne zamerite, gospa,« nadaljuje Melanija, »imel napačno, da je tičal vedno v onem mestnem okraju...«

»Saj ne hodi več tja!...«

»Mu ni treba več... Gospod jo je pripeljal semkaj!... Čemu bi hodil v mesto? Sicer pa imamo v vsakem izmed obeh primerov opraviti z vlačugo, ki se je je treba takoj znebiti... ali pa spremeni hiša ime... A potem jaz ne ostanem več!«

Nastane molk... Melanija prekriža roki na prsih:

»Resnično, vprašujem se, na kaj mora gospa še čakati!...«

»Povedala sem vam že... Čakam, da odpotuje gospod Ludvik zopet v Pariz. Nočem doživeti škandala v svoji hiši. Ko bo prišel moj sin nazaj, bo vse to končano... in stal bo pred izvršenim dejstvom.«

»Do katerega trenutka bomo morali torej še obdržati ta... gnoj?«

(Dalje)

—o—

Iz Goriške

VOLITVE NA GIMNAZIJI-LICEJU

»PRIMOŽ TRUBAR«

Kot določa zakon z dne 3. julija 1973, bodo v nedeljo, 18. t.m. na gimnaziji-liceju »Primož Trubar« v Gorici volitve razrednih svetov, disciplinskega sveta za dijake in zavodnega sveta (dopolnilne).

Ker gre tokrat za dopolnilne volitve, bodo volili le starši in profesorji.

Razredne svete sestavljajo za vsak razred predmetni profesorji, dva predstavnika staršev in dva predstavnika dijakov. Voli se tako, da starši podčrtajo le eno ime na listi staršev. Profesorji pa so po zakonu vsi izvoljeni v razredni svet.

Disciplinski svet za dijake sestavljajo po dva profesorja kot redna člana, dva profesorja kot namestnika, en roditelj kot redni član in en dijak kot namestnik. Voli se tako, da starši podčrtajo le eno ime na listi staršev. Profesorji podčrtajo le dve imeni svojih kolegov.

Zavodni svet sestavljajo šest profesorjev, en predstavnik neučnega osebja, trije predstavniki staršev in trije predstavniki dijakov. Voli se tako, da starši podčrtajo le eno ime izmed list staršev (list je namreč lahko več, vsaka lista pa lahko obsega le tri imena staršev). Profesorji podčrtajo dve imeni na listi svojih kolegov.

(Članek je prispel prepozno za prejšnjo številko).

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST
30 let neprekinjenega delovanja

ALDO NICOLAJ

S T A R A G A R D A

tragicomedija v dveh dejanjih

Prevod: Borut Trekman

Scenograf in kostumograf: Edvard Zajec

Režija: MARIO URŠIČ

V soboto, 17. t.m., ob 20.30 in v nedeljo, 18. t.m. ob 18. uri v prosvetni dvorani v GORICI - Verdijev Korzo 13.